ФОНД НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
FONDI I SIGURIMIT PENSIONAL DHE INVALIDOR I MAQEDONISË SË VERIUT

Улица „23 Октомври" бр. 11, 1000 Скопје Тел: (02) 3250 100; Емаил: info@piom.com.mk
Rruga "23 Oktomvri" nr. 11, 1000 Shkup Tel: (02) 3250 100; Email: info@piom.com.mk

02-3513/1
05 08 2022

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈА НА ФОНДОТ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ЗА 2022 ГОДИНА

PLANI VJETOR PËR PARANDALIMIN E KORRUPSIONIT NË FONDIN E SIGURIMIT PENSIONAL DHE INVALIDOR TË MAQEDONISË SË VERIUT NË VITIN 2022

Скопје, јули 2022 година

Shkup, korrik viti 2022

ВОВЕД

Целта на овој Годишен план е да ги определи обврските и должностите на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија, како и на вработените во Фондот, со цел спречување на корупцијата во истиот.

Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија презема обврска за спроведување политика на нула-толеранција кон корупцијата, се обврзува да постапува професионално и чесно, со интегритет и да имплементира систем на заштита од мито и корупција.

Фондот дејствува во согласност со законските прописи кои ги вклучуваат Законот за пензиското и инвалидското осигурување, Законот за државни службеници, Кривичниот законик, Законот за спречување на судир на интереси, Законот за спречување на корупцијата, Законот за заштита на укажувачите и подзаконските акти донесени врз основа на истите, како и согласно најдобрите деловни практики и највисоките професионални стандарди.

HYRJE

Qëllimi i këtij Plani vjetor është të përcaktojë obligimet dhe detyrat e Fondit të Sigurimit Pensional dhe Invalidor të Maqedonisë së Veriut, si dhe të punonjësve të Fondit, me qëllim të parandalimit të korrupsionit në të.

Fondi i Sigurimit Pensional dhe Invalidor i Maqedonisë së Veriut merr përsipër të zbatojë politikën e tolerancës zero ndaj korrupsionit, merr përsipër të veprojë me profesionalizëm dhe ndershmëri, me integritet dhe të zbatojë sistemin e mbrojtjes nga ryshfeti dhe korrupsioni.

Fondi vepron në përputhje me dispozitat ligjore që përfshijnë Ligjin për sigurimin pensional dhe invalidor, Ligjin për nëpunësit shtetëror, Kodin Penal, Ligjin për parandalimin e konfliktit të interesit, Ligjin për parandalimin e korrupsionit, Ligjin për mbrojtjen e sinjalizuesve dhe aktet nënligjore të miratuara në bazë të të njëjtave, si dhe në përputhje me praktikat më të mira afariste dhe standardet më të larta profesionale.

ВИЗИЈА

Визијата на Фондот на ПИОСМ е во иднина тој да претставува современа институција со професионална и компетентна администрација, што ќе дава добра, брза, квалитетна и навремена услуга на клиентите, која ќе има квалитетна соработка со внатрешните и меѓународните институции и ќе врши редовна и навремена исплата на пензиите согласно Законот за ПИО, како и Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

Интегритет означува законско, независно, непристрасно, етичко, одговорно и транспарентно вршење на активности, со кои службените лица го штитат својот и угледот на институцијата за која се одговорни, т.е. во која се вработени, ги отстрануваат ризиците и сомневањата за можна појава на корупција, со што обезбедуваат доверба кај граѓаните во

VIZIONI

Vizioni i Fondit të SPIMV-së është që në të ardhmen të përfaqësojë një institucion modern me administratë profesionale dhe kompetente, i cili do të ofrojë shërbim të mirë, të shpejtë, cilësor dhe në kohë për klientët, i cili do të ketë bashkëpunim cilësor me institucionet e brendshme dhe ndërkombëtare dhe do të bëjë pagesa të rregullta dhe me kohë të pensioneve sipas Ligjit për SPI, si dhe Ligjit për sigurim të detyrueshëm pensional me financim kapital.

Integritet nënkupton kryerjen ligjore, të pavarur, të paanshme, etike, të përgjegjshme dhe transparente të aktiviteteve, me të cilat personat zyrtarë mbrojnë reputacionin e tyre dhe të institucionit për të cilin janë përgjegjës, d.m.th. në të cilat janë të punësuar, largojnë rreziqet dhe dyshimet për korrupsion të mundshëm, duke siguruar kështu besimin e qytetarëve në kryerjen e

вршењето на јавните функции и во работата на јавните институции.

Јавен интерес е поширок општествен интерес за општото добро и напредок на сите граѓани под еднакви услови, во материјална и нематеријална смисла, којшто може да биде загрозен со предизвикување штета од материјална и нематеријална природа, поради дејствување од позиција на судир на приватниот со јавниот интерес.
Судирот на интереси е состојба на судир меѓу јавните овластувања и должности со приватниот интерес на службеното лице, во кој приватниот интерес влијае, или може да влијае врз извршувањето на неговите јавни овластувања и должности.
Што е корупција? Под корупција, во смисла на Законот за спречување на корупцијата, се подразбира „искористување на функцијата, јавното овластување, службената должност и положба за остварување на каква и да било корист за себе или за друг". Тоа значи злоупотреба на доверените јавни овластувања и положба за да се дојде до корист која не би требало да му припаѓа на службеното лице и кое на јавните работи им пристапува од користољубиви мотиви. Користа може да биде материјална или нематеријална, моментална или одложена, еднократна или повеќекратна, за себе или за други лица со кои службеното лице е во блиска, семејна или друг вид врска.
Корупцијата има широк спектар на штетни ефекти врз општеството. Таа ги поткопува демократијата и владеењето на правото, го загрозува квалитетот на животот, може да предизвика појава на сериозен криминал и закани за безбедноста на целокупната општествена заедница. Борбата против корупцијата не е едноставен процес, туку подразбира ангажман на целото општество и иницијативност на сите нивоа.
Секој поединец има законска и морална обврска да се бори против корупцијата. Ова значи не само препознавање на корупцијата и воздржување од коруптивни дејствија, туку и пријавување случаи на корупција. Затоа е неопходно граѓаните да ги

funksioneve publike dhe në punën e institucioneve publike.

Interesi publik është një interes më i gjerë shoqëror për të mirën e përbashkët dhe përparimin e të gjithë qytetarëve në kushte të barabarta, në kuptimin material dhe jomaterial, i cili mund të kërcënohet duke shkaktuar dëme të natyrës materiale dhe jomateriale, për shkak të veprimit nga një pozicion konflikti ndërmjet interesit privat dhe publik.
Konflikti i interesit është një gjendje konflikti midis pushteteve dhe detyrave publike dhe interesit privat të personit zyrtar, në të cilin interesi privat ndikon ose mund të ndikojë në kryerjen e kompetencave dhe detyrave të tij publike.
Çfarë është korrupsioni? Korrupsion, në kuptimin e Ligjit për parandalimin e korrupsionit, kuptohet si "përdorimi i detyrës, autoritetit publik, detyrës zyrtare dhe pozitës për realizimin e çfarëdo dobie për vete apo për tjetrin". Do të thotë keqpërdorim i kompetencave dhe pozitës së besuar publike për të përfituar një përfitim që nuk duhet t'i takojë zyrtarit dhe i cili i qaset çështjeve publike për motive personale. Përfitimi mund të jetë material ose jomaterial, i menjëhershëm ose i vonuar, i njëhershëm ose i shumëfishtë, për vete ose për persona të tjerë me të cilët personi zyrtar ka marrëdhënie të afërta, familjare ose të një lloji tjetër.

Korrupsioni ka një gamë të gjerë efektesh të dëmshme në shoqëri. Ai minon demokracinë dhe sundimin e ligjit, kërcënon cilësinë e jetës, mund të shkaktojë krime të rënda dhe kërcënime për sigurinë e të gjithë komunitetit shoqëror. Lufta kundër korrupsionit nuk është një proces i thjeshtë, por nënkupton angazhimin e gjithë shoqërisë dhe iniciativën në të gjitha nivelet.
Çdo individ ka një detyrim ligjor dhe moral për të luftuar kundër korrupsionin. Kjo do të thotë jo vetëm njohja e korrupsionit dhe përmbajtja nga veprimet korruptive, por edhe paraqitja e rasteve të korrupsionit. Për këtë arsye është e nevojshme që qytetarët t'i paraqesin në organet kompetente dhe te personi i caktuar për paraqitjen e korrupsionit në Fondin e SPIMV-së. Korrupsioni është përdorimi i pozitës zyrtare për qëllime private. Kjo do të thotë

пријава до надлежните органи и до лицето назначено за пријавување корупција во Фондот на ПИОСМ. Корупција е искористување на службената положба за приватни цели. Ова значи дека кога постои корупција, вршењето на јавни овластувања и работи од јавен интерес добива карактер на вршење определени услуги само за оние граѓани што можат да ги платат.

Поединецот кој коруптивно се однесува, преку злоупотреба на својата положба се здобива со материјална, или нематеријална корист (одредени поволности), која може да биде наменета за него или за некој друг. На овој начин, одредени лица недозволено стекнуваат корист, додека на други им е отежнато остварувањето на некое право кое инаку им следува. Од корупцијата корист можат да имаат две страни во еден однос, а штетата да биде последица по пошироката општествена заедница.

Службените лица во Фондот на ПИОСМ, се должни во извршувањето на своите работни задачи да ги почитуваат и законите кои се однесуваат на корупцијата, како Законот за спречување на корупцијата, Законот за спречување на судир на интереси, Кривичниот законик, Законот за заштита на укажувачи и Законот за лобирање.

Злоупотреба на службената положба и овластување постои кога службено лице во Фондот на ПИОСМ:

-Ќе ја искористи својата службена положба, или овластување, за да преземе одредено дејствие кое не е согласно законските прописи, процедури и упатства, (пример внесе М4 без материјален доказ кој треба да го скенира и да го предаде на микрофилмување),

-Ќе ги пречекори границите на своето службено овластување (преземањето на дејствието задолжително треба да има службен карактер за кое лицето нема овластување),

– Нема да ја изврши својата службена должност во законски предвидените рокови (да се донесе решение во рок од 30 дена доколку е комплетен стажот на барателот на право на пензија).

Несовесното работење и постапување може да се состои во дејствија со кои се повредува некој формален пропис, се злоупотребуваат

se kur ka korrupsion, ushtrimi i autorizimeve publike dhe çështjeve me interes publik merr karakterin e kryerjes së shërbimeve të caktuara vetëm për ata qytetarë të cilët mund t'i paguajnë.

Një individ që sillet në mënyrë korruptive, duke shpërdoruar pozitën e tij, përfiton një përfitim material ose jomaterial (përfitime të caktuara), që mund t'i synohet atij ose dikujt tjetër. Në këtë mënyrë, persona të caktuar përfitojnë përfitime në mënyrë të paligjshme, ndërsa të tjerë e kanë të vështirë të ushtrojnë ndonjë të drejtë e cila ju takon. Dy palë në një marrëdhënie mund të përfitojnë nga korrupsioni dhe dëmi mund të jetë pasojë për komunitetin e gjerë shoqëror.

Personat zyrtarë në FSPIMV gjatë kryerjes së detyrave të tyre të punës janë të obliguar të respektojnë ligjet që kanë të bëjnë me korrupsionin si Ligji për parandalimin e korrupsionit, Ligji për parandalimin e konfliktit të interesit, Kodin Penal, Ligjin për mbrojtjen e denoncuesve dhe Ligjin për lobimin.

Keqpërdorim i pozitës dhe autoritetit zyrtar ekziston kur personi zyrtar në Fondin e SPIMV-së:

- Do të përdorë pozitën ose autoritetin e tij zyrtar për të ndërmarrë një veprim të caktuar që nuk është në përputhje me dispozitat, procedurat dhe udhëzimet ligjore, (p.sh. ka regjistruar M4 pa prova materiale, të cilën duhet ta skanojë dhe ta dorëzojë për mikrofilmim).

- Do të kalojë kufijtë e autoritetit të tij zyrtar (ndërmarrja e veprimit duhet të ketë detyrimisht karakter zyrtar për të cilin personi nuk ka autorizim),

- Nuk do të kryejë detyrën e tij zyrtare brenda afateve të përcaktuara me ligj (të sillet vendim brenda 30 ditëve nëse stazhi i parashtruesit të drejtës së pensionit është i plotë).

Sjellja dhe puna e pakujdesshme mund të konsistojë në veprime që shkelin një rregullore formale, abuzojnë me kompetencat diskrecionale ose nuk ushtrojnë mbikëqyrjen e duhur.

Një mënyrë tjetër e sjelljes dukshëm të pakujdesshme kuptohet si veprime të ndryshme të kryerjes së pahijshme dhe joetike të detyrës (në

дискреционите овластувања, или се пропушта должен надзор.

Под друг начин на очигледно несовесно постапување, се подразбираат различни дејствија на неправилно и неетичко вршење на должноста (спротивно на нормите на професионалната етика на службените лица за постапување во случај на можна корупција, конфликт на интереси). Последица на ова дело е прибавувањето на некаква корист за себе или за друг.

За поткуп станува збор кога службеното лице не постапува во согласност со закон во рамките на своите надлежности и обврски, со цел да прибави некаква корист за себе или за некој друг. Ова значи дека поткупување има кога за таа цел службеното лице профитира од вршењето на своите должности, односно наплаќа за вршењето на својата службена должност.

Поинаку кажано, службеното лице не смее да побара или да добие подарок, или ветување за подарок, или друга корист за да постапува на начин кој инаку значи редовно вршење на неговата работа, која може да се состои и во непреземање на некое дејствие кое инаку треба да го преземе.

Давањето поткуп, исто така, претставува кривично дело кое е во непосредна корелација со примањето поткуп.

Ризик од корупција означува било каков вид на внатрешна или надворешна слабост, или процес којшто претставува можност за појава на корупција во рамки на државните органи, јавните претпријатија и другите институции од јавниот сектор, и којшто ги вклучува прашањата за судир на интереси, некомпатибилност на функциите, примање подароци други недозволени плаќања, лобирање, недостаток на систем за заштита на укажувачи, измама, несоодветна употреба на овластувања, дискрециони овластувања, противзаконско финансирање на политички партии и кампањи, трговија и неовластено користење на информации, транспарентност на процедурите и документите, како и други релевантни прашања за интегритетот.

kundërshtim me normat e etikës profesionale të personit zyrtar për të vepruar në rast të korrupsionit të mundshëm, konfliktit të interesave). Pasoja e kësaj vepre është përfitimi i ndonjë përfitimi për veten ose për tjetrin.

Për ryshfet bëhet fjalë kur personi zyrtar nuk vepron në përputhje me ligjin në kuadër të kompetencave dhe detyrimeve të tij, për të përfituar ndonjë përfitim për vete ose për dikë tjetër. Kjo do të thotë se ryshfet ka kur për këtë qëllim, personi zyrtar përfiton nga kryerja e detyrës, gjegjësisht ngarkon për kryerjen e detyrës zyrtare.

Me fjalë të tjera, personi zyrtar nuk lejohet të kërkojë ose të marrë dhuratë, ose premtim për dhuratë ose përfitim tjetër për të vepruar në atë mënyrë që ndryshe nënkupton kryerjen e rregullt të punës së tij, e cila mund të konsistojë edhe në mosndërmarrjen e një veprimi që në të kundërt duhet ta marrë përsipër

Dhënia e ryshfetit gjithashtu paraqet vepër penale që lidhet drejtpërdrejt me marrjen e ryshfetit.

Rreziku i korrupsionit nënkupton çdo lloj dobësie apo procesi të brendshëm apo të jashtëm, që paraqet mundësinë e korrupsionit brenda organeve shtetërore, ndërmarrjeve publike dhe institucioneve të tjera nga sektori publik dhe që përfshin çështjet e konfliktit të interesave, papajtueshmërinë e funksioneve, pranimit të dhuratave dhe pagesat e tjera të paligjshme, lobimi, mungesa e sistemit të mbrojtjes së sinjalizuesve, mashtrimi, përdorimi jo përktatës i autorizimit, autorizime diskrecionale, financimi i paligjshëm i partive politike dhe fushatave, tregtia dhe përdorimi i paautorizuar i informacionit, transparenca e procedurave dhe dokumenteve, si dhe çështje të tjera përkatëse të integritetit.

Personi zyrtar nënkupton çdo person i zgjedhur apo i emëruar dhe person i punësuar në sektorin publik.

Службено лице се означува секое избрано или именувано лице и лице вработено во јавниот сектор.

МИСИЈА

Мисијата на Фондот на ПИОСМ е определена преку остварувањето на следните цели:
- Навремена и квалитетна услуга на клиентите кои остваруваат права од ПИО;
- Редовна, навремена и точна исплата на пензиите во земјата и надвор од неа;
- Точна, квалитетна и ажурна база на податоци за сите осигуреници, обврзници за плаќање на придонес за ПИО;
-Професионална стручна служба и нејзино континуирано професионално усовршување;
- Користење современ информатички систем, кој обезбедува максимална заштита на податоците на клиентите;
- Обезбедување на оптимални услови за живеење во домовите за корисниците на пензии;
- Учество на Фондот на ПИОСМ во процесот на усогласување на прописите од областа на социјалното осигурување со правото на ЕУ и зајакнување на неговите капацитети во координацијата на системите на социјална сигурност.

MISIONI

Misioni i Fondit të SPIMV-së përcaktohet përmes realizimit të qëllimeve të mëposhtme:
- Shërbimi në kohë dhe cilësor për klientët të cilët realizojnë të drejtën nga SPI;
- Pagesa e rregullt, në kohë dhe e saktë e pensioneve brenda dhe jashtë tij;
- Baza e të dhënave e saktë, cilësore dhe e azhurnuar për të gjithë të siguruarit, obligues për pagesën e kontributit për SPI;
- Shërbim profesional dhe përmirësimi i vazhdueshëm profesional i tij;
- Përdorimi i një sistemi informativ modern, i cili siguron mbrojtjen maksimale të të dhënave të klientëve;
- Sigurimi i kushteve optimale të jetesës në shtëpitë e përfituesve të pensioneve;
- Pjesëmarrja e Fondit të SPIMV-së në procesin e harmonizimit të rregulloreve në fushën e sigurimit social me ligjin e BE-së dhe forcimin e kapaciteteve të tij në koordinimin e sistemeve të sigurimit social.

АКТИВНОСТИ

1. Изготвување, следење и ажурирање на Стратешкиот план на Фондот на ПИОСМ за периодот 2023 – 2025 година;
2. Следење и ажурирање на Планот за воспоставување на систем на финансиско управување и квалитет преку комисијата која е формирана во ФПИОСМ;
3. Ажурирање на работните процеси и нивните активности, согласно позитивните законски прописи и интерните акти на ФПИОСМ;
4. Почитување на Кодексот за административни службеници;
5. Ажурирање на постоечките интерни процедури и воведување на нови

AKTIVITETE

1. Përgatitja, monitorimi dhe azhurnimi i Planit strategjik të FSPIMV-së për periudhën 2023-2025;
2. Monitorimi dhe azhurnimi i planit për vendosjen e sistemit të menaxhimit financiar dhe cilësisë përmes komisionit të formuar në FSPIMV;
3. Azhurnimi i proceseve të punës dhe aktivitetet e tyre, në përputhje me dispozitat ligjore pozitive dhe aktet e brendshme të FSPIMV-së;
4. Respektimi i Kodeksit për nëpunësit administrativ;
5. Azhurnimi i procedurave të brendshme ekzistuese dhe prezantimi i procedurave të reja sipas standardit ISO 9001:2015;

процедури согласно ИСО 9001:2015 стандард;

6. Ресертификација со ИСО 9001:2015 стандард;
7. Редовно разгледување на извештаите од внатрешната контрола и преземање на мерки и активности за надминување на утврдените состојби. Комплетирање на работните места во Одделението за внатрешна контрола согласно Актот за систематизација на работните места;
8. Редовно разгледување на извештаите од внатрешната ревизија. Пополнување на работните места во Одделението за внатрешна ревизија согласно Актот за систематизација на работните места;
9. Изготвено е Апликативно решение за поднесување на барање за исплата на солидарен фонд преку електронска форма и следење на редоследот на исплата на поднесеното барање, со цел да се избегне можноста за злоупотреба;
10. Транспарентност и отчетност во работењето на Фондот на ПИОСМ преку објавување на годишните извештаи, јавните набавки и други финансиски извештаи за тековното работење на Фондот на неговата веб - страница;
11. Обезбедување на податоци по службена должност за подносителите на барања при остварувањето на правата од ПИО од другите институции и органи на државната управа;
12. Дигитализација на работните процеси, со цел да се намали ризикот од можна злоупотреба;
13. Јакнење на соработката со други државни институции, со цел навремено откивање и спречување на противправни дејствија, а особено дејствија кои се поврзани со корупцијата;
14. Изготвување на Упатство за начинот на постапување за заштитено внатрешно пријавување во Фондот на ПИОСМ.

6. Riçertifikimi me standardin ISO 9001:2015;
7. Shqyrtimi i rregullt i raporteve nga kontrolli i brendshëm dhe marrja e masave dhe aktiviteteve për tejkalimin e gjendjeve të përcaktuara. Kompletimi i vendeve të punës në Seksionin për kontroll të brendshëm në përputhje me Aktin e sistematizimit të vendeve të punës;
8. Rishikimi i rregullt i raporteve nga revizioni i brendshëm. Plotësimi i vendeve të punës në Seksionin për revision të brendshëm në përputhje me Aktin e sistematizimit të vendeve të punës;
9. Është përgatitur një zgjidhje aplikimi për parashtrimin e kërkesës për pagesën e fondit solidar përmes formës elektronike dhe monitorimin e rendit të pagesës së kërkesës së parashtruar, për të shmangur mundësinë e keqpërdorimit;
10. Transparenca dhe llogaridhënia në punën e FSPIMV-së përmes publikimit të raporteve vjetore, furnizimeve publike dhe raporteve tjera financiare për funksionimin aktual të Fondit në ueb faqen e tij;
11. Sigurimi i të dhënave sipas detyrës zyrtare për parashtruesit e kërkesave gjatë realizimit të të drejtave nga SPI nga institucionet dhe organet e tjera të administratës shtetërore;
12. Dixhitalizimi i proceseve të punës, me qëllim uljen e rrezikut nga keqpërdorimet e mundshme;
13. Forcimi i bashkëpunimit me institucionet e tjera shtetërore, me qëllim zbulimin dhe parandalimin në kohë të veprimeve të kundërligjshme, veçanërisht të veprimeve që lidhen me korrupsionin;
14. Përgatitja e Udhëzimeve mbi mënyrën procedurën për mbrojtjen e paraqitjes së brendshme në FSPIMV.
15. Trajtimi i barabartë i palëve në marrjen e shërbimeve nga ana e Fondit.

15. Еднаков третман кон странките во добивање на услуги од страна на Фондот.

Обврски за постапување: Утврдените активности во Годишниот план се обврска на постапување на сите вработени во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија во рамките на своите надлежности и одговорности.

Detyrimet për veprim: Aktivitetet e përcaktuara në Planin vjetor janë obligim veprimi për të gjithë punonjësit e Fondit të Sigurimit Pensional dhe Invalidor të Maqedonisë së Veriut në kuadër të kompetencave dhe përgjegjësive të tyre.

4. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Овој план влегува во сила на денот на неговото донесување и истиот ќе биде објавен на веб страницата на ФПИОСМ.

4.DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Ky plan hyn në fuqi me ditën e miratimit dhe i njejti do të publikohet në ueb faqen e FSPIMV-së.

Изработил / Përgatiti: A. Dauti
Превел/Përktheu: M.Haskaj
Kontrolloi/ Miratoi: A. Amzai

В.Д ДИРЕКТОР / U.D. DREJTOR
Dritan Bexheti